

Stab
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Mediebevakning september 2020

Här görs en kort sammanfattning av alla artiklar som sparats under augusti månad. De sökord som bevakas är artiklar om Gryaab samt områden som är intressanta för Gryaabs medarbetare samt politiska styrelse. Det handlar om hållbar dagvattenhantering, havsmiljö, slam, biogas samt uppströmsfrågor.

2020-09-01 Umeå universitet: Ångestdämpande mediciner i sjöar ger lugnande besked (Läkemedel)

En ny avhandling från Umeå universitet visar att läkemedelsrester är mer beständiga i vattendrag än vad man tidigare trott. Studien ger också lugnande besked till de som fruktat att fiskar ska ta livshotande risker till följd av ångestdämpande medel i vattenmiljön.

- I kalla och istäckta vattendrag kan antibiotika, pollenmediciner och ångestdämpande läkemedel, som man trott bryts ner snabbt i miljön, stanna kvar i sin aktiva form under många månader, i vissa fall år, säger Johan Fahlman.

Tidigare vetenskapliga studier har visat att låga halter av ångestdämpande läkemedel i vatten gör abborrar mycket modigare och mer villig att anta ett högriskbeteende i laborativa miljöer, vilket skapat en oro för att abborrar ska bli lätta byten för rovfiskar. Avhandlingen ger dock lugnande nyheter. Johan Fahlman utförde tillsammans med andra forskare en unik studie där abborrar i en naturlig sjö exponerades för relativt höga halter av ångestdämpande läkemedel. Resultaten visade att de förväntade beteendeffekterna uteblev. Då forskarna följde beteendet på samtliga fiskar i en sjö simultant kunde de observera att abborrarna som ett kollektiv inte påverkas på samma sätt som när de studeras en och en i laborativa miljöer.

2020-09-03 Hallands Nyheter: Avloppsvatten ska testas i jakt på dopningsmedel (Rening)

Länsstyrelsen och kommunerna planerar att mäta hur mycket dopning som förekommer bland hallänningarna, genom prover från avloppsvatten.

- Flera kommuner är med i ett projekt kring prover ur avloppsvatten för att se narkotikabruket. Ur samma prover hoppas vi också kunna få ett underlag vad gäller dopning, säger Linda Wennerholm, som är samordnare för folkhälsofrågor vid länsstyrelsen i Halland.

2020-09-10 IVL Svenska miljöinstitutet: Nytt projekt ska skapa en nationell arena med testbäddar (Gryaab)

I veckan drar ett Vinnova-finansierat projekt igång med sikte på att skapa en nationell arena med offentliga testbäddar. Det ska underlätta en cirkulär omställning genom att öka återvinningen av näringsämnen från avloppsströmmar. I projektet som leds av IVL deltar även Rise och sju svenska VA-organisationer spridda över landet, där Gryaab är en av deltagarna. Svenska avloppsreningsverk väntar inom kort lagkrav på återvinning av det fosfor som finns i avloppsvattnet. Exakt hur dessa lagkrav kommer att formuleras är fortsatt okänt men många avloppsreningsverk i Sverige vill redan nu förbereda sig så gott det går inför en framtida omställning av sin process. En del av denna förberedelse är att kunna testa olika tekniker för

näringsåtervinning. Det finns begränsningar till vad varje reningsverk kan möjliggöra som testbädd. Tanken är därför att de olika reningsverken ska erbjuda testbäddar med olika fokus vilket ger ökad effektivitet och samverkan.

- Många VA-organisationer uttrycker ett behov av samordning och koordinering av insatser och resurser i gemensamma projekt för att de ska kunna skapa sig en faktabaserad uppfattning över vad som krävs av dem och få stöd för att kunna investera i nya tekniklösningar. Tillgången till testbäddar ger också möjlighet till studier som rör större delar av värdekedjan, samt att vi säkerställer att datainsamling och utvärdering sker på ett jämförbart sätt, säger Klara Westling, projektledare på IVL.

Hon menar att det också är viktigt att utveckla tekniker för återvinning av andra näringsämnen än fosfor, som exempelvis kväve, kalium och svavel, samt även mull, då studier visat att återvinning av även dessa näringsämnen är positivt ur samhällssynpunkt.

2020-09-14 Svenskt Vatten: Bra satsningar med förbättringspotential i höstbudgeten (Övrigt)

Svenskt Vatten reflekterar över höstbudgeten. De välkomnar regeringens besked att satsa 75 miljoner kronor på läkemedelsrening. Dessa satsningar i höstbudgeten ger en bra fortsättning på arbetet med kunskapsuppbyggnad och investeringar som ett tjugotal kommunala vatten- och avloppsorganisationer har gjort tidigare år med hjälp av bidrag från Naturvårdsverket. De är också positiva till att regeringen vill fortsätta återbildning av våtmarker, som naturligt bromsar att övergödande näringsämnen spolats ut i sjöar och hav. Miljöövervakningen behöver bli bättre och de tycker det är bra att den förstärks, men 50 miljoner kronor för att behålla ambitionsnivån räcker inte långt.

2020-09-15 ATL: Så ska hushållens skit bli ren gödsel (Slam)

I sommar har de första odlingsförsöken gjorts med en typ av koncentrerad gödsel som snart ska utvinnas ur ett nytt avloppssystem i Helsingborg. Med tre olika rör ut ur varje lägenhet är näringsämnena lättare att återvinna. I dag kan näringen i avloppsvatten delvis återvinnas genom det slam som bildas vid reningsverken men slammet har sina nackdelar och är ofta ifrågasatt. I bostadsområdet Oceanhamnen som byggs i Helsingborg har de första lägenheterna tagits i bruk. Hela området får ett nytt vakuumbaserat avloppssystem. Avfallet sorteras redan i lägenheterna i tre olika strömmar. Disk-, dusch- och tvättvatten går i ett rör, matavfall i ett annat och toalettvattnet i ett tredje rör. I vanliga avloppssystem blir näringsämnena alltför utspädda för att det ska vara ekonomiskt motiverat att återvinna dem, annat än i slamform. Men i det nya systemet är koncentrationen så hög att det är möjligt att utvinna i princip rena näringsämnen och tillverka gödsel i pelletsform, där mängden kväve, fosfor och kalium går att anpassa utifrån önskemål. Det är naturligtvis olika miljöaspekter som står i fokus vid en sådan här satsning. Näringsämnen i handelsgödsel är ju delvis ändliga resurser eller tillverkas av fossil energi. Dessutom är vatten en resurs som även i Sverige börjar tryta på vissa håll. Att byta ut befintliga avloppssystem till trerörssystem är för dyrt men kan bli vanligare vid nybyggnationer.

- Vi vill testa något nytt för att möta det vi ska göra om 20-50 år. Då måste vi ta något första steg, säger utvecklingsingenjör Amanda Widén, NSVA.

2020-09-15 Cirkulation: Käppalaverket får ny reningsprocess (Rening)

Ombyggnaden av Käppalaverket på Lidingö är ett jätteprojekt som kommer att pågå under många år, något Cirkulation skrivit om tidigare. Projektet är en storsatsning på miljön och kommer att resultera i lägre utsläpp av fosfor, kväve och organiskt material till Östersjön. Det

gör det också möjligt att rena avloppsvatten åt betydligt fler. Något som behövs då befolkningen i Käppalaförbundets elva medlemskommuner förväntas öka även i framtiden.

- Ombyggnaden är nödvändig. Inte enbart för att nå upp till nya strängare utsläpps krav och förbättra miljön i Östersjön, utan också för att våra medlemskommuner ska kunna växa i framtiden. I samband med ombyggnaden förbereder vi dessutom så att vi ska kunna rena bort läkemedelsrester i framtiden, säger Andreas Thunberg, VD på Käppalaförbundet.

Grunden är de villkor som Käppalaförbundet fick hösten 2019. Tillståndet för Käppalaförbundet innebär bland annat att de får möjlighet att rena mer avloppsvatten (motsvarande 900 000 personer i stället för dagens 700 000), producera mer fordonsgas (tio miljoner kubikmeter i stället för sex miljoner) och tillvarata värmeenergi från det renade avloppsvattnet upp till 40 megawatt. Villkor ställs också på att förbundet ska följa utvecklingen och arbeta för att införa ny teknik för läkemedelsrening i Käppalaverket. Samtidigt ställs i det nya tillståndet hårdare krav på utsläppen av kväve, fosfor och organiskt material. Utsläppsvillkoren gäller som årsmedelvärde från år 2027.

- Kväve 6 mg/l, max 400 ton/år (tidigare 10 mg/l)
- Fosfor 0,20 mg/l, max 13 ton/år (tidigare 0,3 mg/l)
- Organiskt material (BOD7) 6 mg/l (tidigare 8 mg/l)

Nu startar arbetet med att ta fram en systemhandling där man utreder vilka tekniska system och material som är de bästa lösningarna för att nå upp till projektets kravbild. Därefter genomförs projektering. Ombyggnationen är planerad att starta under 2022 och pågå fram till 2029.

2020-09-17 Cirkulation: Reningsverk bra på mikroplaster (Gryaab)

Kartläggningar vid Gryaab i Göteborg respektive Käppalaverket på Lidingö, visar att reningsverk är mycket effektiva på att avskilja mikroplaster. Samtidigt innehåller avloppsslammet mindre volymer mikroplaster än vad som tidigare uppskattats. En ny rapport från Svenskt Vatten utveckling visar att Ryaverket i Göteborg avskiljer 99 procent av de mikroplaster som kommer in med avlopps- och dagvatten. Effektiva rens galler står för 30 procent av avskiljningen, sedan bryts cirka 40 procent helt eller delvis ned i reningsverkets rötningsprocess. I slutänden återfanns cirka 60 procent av inkommande mikroplaster i Ryaverkets slam. En tidigare genomförd studie (2018) vid Sjölundaverket i Malmö pekade mot att cirka 40 procent av mikroplasmängden där återfanns i deras slam. Det här skiljer sig mycket från äldre studier där cirka 98 procent av mikroplastvolymen beräknades hamna i slammet. Koncentrationer av mikroplaster per personkvivalent motsvarade i de nu undersökta verken 5-8 gram per år. De mängder mikroplaster som kommer in till reningsverk, som tidigare angetts av Naturvårdsverket och IVL Svenska Miljöinstitutet, har legat upp till tio gånger högre än halterna i den här studien. Rapportförfattarna Susanne Tumlin och Cecilia Bertholds pekar på att den stora potentialen när det gäller att minska mikroplastflöden ut i sjöar och vattendrag finns i dagvattenhanteringen.

2020-09-17 Twitter

Tre tweets om Gryaab och mikroplaster om studien som beskrivits ovan.

2020-09-18 Nerkes Allehanda, debatt: Stoppa spridningen av slam (Ryaverket nämns)

Det finns all anledning att omedelbart avbryta denna spridning av gifter, läkemedelsrester, mikroplaster, smittämnen och så vidare. Många organisationer och experter varnar för slamspridningen, exempelvis Naturskyddsföreningen och Läkare för Miljön. Orsaken till

deponering av detta giftbemängda avfall i vår livsmedelsproduktion är ett desperat behov hos avloppsreningsverken att bli kvitt dessa enorma mängder slam. Man försöker beskriva spridningen av det giftiga avfallet som "kretslopp" och "växtnäringsåterföring" vilket är gravt vilseledande. Slammet består i huvudsak av just främmande ämnen som inte har sitt ursprung i åkermarken, men där växtnäring därifrån är en obetydlig och vilsekommen del. Vid det avloppsreningsverk (Miljörapport Ryaverket 2019), som vi känner till, fanns 412 ton fosfor under ett år i slammet. Men reningsverket sätter till allehanda fällningskemikalier, bland annat 320 ton mikroplast (amid/aminoakrylat, kopolymer) till slammet. Plasten är förorenad med det ytterst giftiga och kraftigt cancerframkallande ämnet akrylamid. Till detta kommer mikroplast från takmaterial, vägar, vägfordon och konstgräs som leds till reningsverket, slammet och åkern. Detta skriver Gunnar Lindgren och Lena Jarlov.

2020-09-19 Göteborgs-Posten, gästkrönika: Ta itu med de gamla miljögifterna (Övrigt)

Göran Värmbys skriver en gästkrönika kring miljögifter. "När jag började på länsstyrelsen i Göteborg 1974 hade vi mängder med miljöfarliga utsläpp i luft och vatten från verksamheter som ytbehandling, textilfärgeri, lackering med mera. Sedan kom så småningom den ekonomiska globaliseringen, fri handel och globala företag som innebar att nästan alla miljöfarliga verksamheter flyttades till Asien och andra regioner med låga löner och obefintliga miljökrav. De minskade mätbara utsläppen av miljögifter i Sverige de senaste decennierna är därför delvis vilseledande. Medan företagets vinster ökade kunde vi billigt köpa t-shirts, datorer och skruvdragare. Dock till priset av miljöskador i de aktuella låglöneländerna och ökade globala utsläpp. En ytterligare baksida, som alltför sällan lyfts fram, är att vi numera importerar stora mängder okontrollerade "utsläpp" i form av textilier, plastprodukter, livsmedel, byggvaror. Dessa och andra konsumentvaror kan innehålla en lång rad miljöfarliga tillsatser och kemikalier. Vilket till exempel syns i avloppsslammet i våra reningsverk. Organiserad kontroll av denna "miljögiftsimport" saknas. I vardagsprodukter som kläder, matförpackningar, brandskum och plaster används till exempel så kallade högfluorerade ämnen som brukar sammanfattas som PFAS-ämnen, ett samlingsnamn för cirka 4700 syntetiska kemikalier med många "effektiva" egenskaper, som tillverkats alltsedan 1940-talet. Medan vi ofta har blicken vänd mot koldioxidutsläppen fortsätter de farliga miljögifterna i våra konsumtionsvaror att omge oss. Att inte mer görs för att få bort miljögifterna i all tillverkning är obegripligt."

2020-09-21 Svenskt Vatten: Kommentar till budgetpropositionen (Övrigt)

Från Svenskt Vattens sida vill vi lyfta upp möjligheten att öka de investeringar och reinvesteringar som är en absolut nödvändighet för att bibehålla och utveckla Sveriges VA-infrastruktur. Vi saknar en tydlig prioritering av vattenfrågornas betydelse för svensk krisberedskap.

2020-09-29 Kungälv-Posten, insändare: Hur tänker ni politiker om avlopp? (Ryaverket nämns)

Utbyggnaden av det kommunala avloppet som påtvingas alla fastigheter inom verksamhetsområdena medför stora miljöproblem. Ryaverkets kapacitet räcker inte. I en artikel i Göteborgs-Posten den 16 oktober förra året framkom att cirka en halv miljon kubikmeter orenat avloppsvatten släpps ut i Göta Älv vid kraftigt regnoväder. Och dessa regnoväder blir allt vanligare. Reningen är otillräcklig när det gäller läkemedelsrester, små partiklar från kläder, textilier, plastprodukter, rengöringsmedel, färger och byggmaterial. Frågan är om inte

enskilda reningsverk har kommit längre när det gäller avloppsrening? Det finns en hel del näring som går att ta hand om i utsläppen från våra toaletter, vilka dessutom borde vara mer vattensnåla. Bland annat fosfor och kväve. Utan fosfor och kväve kan vi inte odla mat. Dessa viktiga näringsämnen blandas idag med industrigifter och läggs på depåer där gifterna läcker ut i naturen. Överallt längs avloppsledningarna finns pumpstationer som kräver el och läckaget från rören är säkerligen inte uppmätt. Under våra stadskärnor ligger urgamla, rostiga rör och läcker. Borde inte dessa problem åtgärdas i första hand? Detta skriver Elisabeth Sanderson.

2020-09-30 Cirkulation: Avloppsslam sett ur ett riskperspektiv (Slam)

Fakta, rädsla och känslor formar tillsammans uppfattningar om hur slam ska hanteras på åkermark på helt avgörande sätt. Det visar den långdragna slamdebatten tydligt. En upplevd risk är också en risk. När Stockholm Environment Institute, SEI, i en kommande rapport analyserar slamfrågan är det ur flera olika perspektiv men det handlar i slutändan om riskvärdering hos de människor och organisationer som hanterar frågan. Studien visar att det finns både fördelar och risker men att risk innebär olika saker för olika människor.

- Det är viktigt att visa att det finns resurser i avfall men också ett faktum att det finns risker med dem och det finns forskningsluckor inom området, till exempel när det gäller risker kring avlopp och slamhantering i kretslopp praktiskt. Vi vill bidra till den kunskapen, hur riskhanteringen kan se ut och hur riskerna kommuniceras och hur användandet av avlopp och slam görs accepterat av allmänheten, berättar Nelson Ekane för Cirkulation.

Han tar bland annat upp en ökande vaksamhet internationellt kring mikroplaster, PFAS och andra bekymmersamma ämnen i avloppsströmmar som kommer från aktiviteter uppströms. Osäkerhet påverkar uppfattningar och beslutsfattande om avloppsslam och dess användning. Det är alltså enligt SEI:s forskare avgörande att inte se slamfrågan enbart som en teknikalitet. Drivkrafterna är en mix av politiska, miljömässiga, ekonomiska, tekniska och känslomässiga delar. Det framgår tydligt från dem som är intervjuade för rapporten. Det miljömässiga handlar mycket om renhet. När det gäller ekonomi handlar det om priset på konstgödsel i jämförelse. Frågan om till exempel begreppet »peak-fosfor«, när tillgången på mineralfosfor börjar att gå ned är en politisk fråga. Politiska uppfattningar och krocken mellan fakta och känslor är viktiga ledtrådar till att den svenska slamdebatten ser ut som den gör. Sedan handlar det också om vilka tekniker som finns tillgängliga för antingen den ena eller den andra lösningen. I slutändan tar också den upplevda risken företräde när okända ämnen och osäkerhet ska värderas. För myndigheter med ansvar för riskbedömning och gränsvärden så handlar det i första hand om ämnen som mikroplaster, PFAS och det som kallas särskilt bekymmersamma ämnen. En upplevd risk är också en risk.

2020-09-30 Cirkulation: Reningsverk avlastar reningsverket (Gryaab)

Vattenverkspersonalen vid Lackarebäckverket i Göteborg har fått en ny anläggning att sköta om. Det är den nya anläggningen för lakvattenrening vid Brudaremossen. Lösningen för den avslutade deponin har blivit ett eget avancerat reningsverk. Den rostbruna byggnaden med växtlighet på taket smälter in i grönskan på kullen. Det har också varit ett av målen när kommunala Kretslopp och vatten har planerat för lakvattenreningsverket som har till uppgift att avlasta Göteborgsregionens reningsverk, Ryaverket. Med flera reningssteg ska det som rinner av från 40 års avfall renas så att Ryaverkets slam ska bli ännu bättre. När regionens avloppsbolag Gryaab Revaqcertifierade sin slamhantering så började krav ställas på Göteborgs deponier.

- Det är tre deponier som är anslutna till Ryaverket och vi startade en utredning om vad

som är tolerabelt att lämna till Gryaab, berättar Elisabet Porse, projektledare på Kretslopp och Vatten.

Deponiernas flöden och bidrag till belastningen av Gryaab beräknades. Förutom Brudaremossen gällde det även den kommunala avfallskoncernen Renovas Tagenedeponi där det nu byggts en motsvarande anläggning samt Sörmossen, en liten deponi som precis som Brudaremossen är nedlagd och finns i Ale kommun.

- Vid Sörmossen var lakvattnet så bra att de klarar sig med sina dammar och får fortsatt leda vattnet till Ryaverket, säger Elisabet Porse.

Gemensamt för alla tre anläggningarna är att de saknar tillgång till lämpliga recipienter för ett renat lakvatten.

2020-09-30 Lerums tidning: SD-ledamot lämnar sina uppdrag (Gryaab)

Sverigedemokraten Christopher Saart lämnar sina politiska uppdrag inom kommunen, det meddelade han för två veckor sedan. Avsägelsen behandlades av kommunfullmäktige under kommunfullmäktiges förra sammanträde. Christopher Saart vill inte berätta varför han valt att avsluta sina uppdrag, utan hänvisar endast till personliga skäl.

Stab
Kommunikationsansvarig
Ellinor Günther

Sammanfattning mediebevakning för september

Detta dokument sammanfattar kort alla sparade artiklar för september uppdelat per ämne. Denna sammanfattning görs för att få en tydlig bild av vad som hänt inom respektive bevakningsområde under perioden. De områden som bevakas är Gryaab, havsmiljöfrågor, uppströmsfrågor, slam, biogas och dagvatten.

Gryaab/Ryaverket

Gryaab och Ryaverket syns sex gånger under september i olika medier.

- IVL svenska miljöinstitutet skriver på sin webb om det Vinnova-finansierade projekt som nu drar igång med sikte på att skapa en nationell arena med offentliga testbäddar. Det ska underlätta en cirkulär omställning genom att öka återvinningen av näringsämnen från avloppsströmmar. I projektet som leds av IVL deltar även Rise och sju svenska VA-organisationer spridda över landet, där Gryaab är en av deltagarna. Svenska avloppsreningsverk väntar inom kort lagkrav på återvinning av det fosfor som finns i avloppsvattnet. Exakt hur dessa lagkrav kommer att formuleras är fortsatt okänt men många avloppsreningsverk i Sverige vill redan nu förbereda sig så gott det går inför en framtida omställning av sin process. En del av denna förberedelse är att kunna testa olika tekniker för näringsåtervinning. Det finns begränsningar till vad varje reningsverk kan möjliggöra som testbädd. Tanken är därför att de olika reningsverken ska erbjuda testbäddar med olika fokus vilket ger ökad effektivitet och samverkan.
- Cirkulation skriver om den rapport från Svenskt vatten som visar att reningsverk är bra på att avskilja mikroplaster. Kartläggningarna har gjorts på Ryaverket och Käppalaverket. Ryaverket avskiljer 99 procent av de mikroplaster som kommer in med avlopps- och dagvatten. Effektiva rengaller står för 30 procent av avskiljningen, sedan bryts cirka 40 procent helt eller delvis ned i reningsverkets rötningsprocess. I slutänden återfanns cirka 60 procent av inkommande mikroplaster i Ryaverkets slam. En tidigare genomförd studie (2018) vid Sjölundaverket i Malmö pekade mot att cirka 40 procent av mikroplastmängden där återfanns i deras slam. Det här skiljer sig mycket från äldre studier där cirka 98 procent av mikroplastvolymen beräknades hamna i slammet. Rapportförfattarna Susanne Tumlin (Gryaab) och Cecilia Bertholds pekar på att den stora potentialen när det gäller att minska mikroplastflöden ut i sjöar och vattendrag finns i dagvattenhanteringen. Studiens resultat florerar också på Twitter i ett antal inlägg.
- Lena Jarlov och Gunnar Lindgren skriver en debattartikel i Nerkes Allehanda med fokus på att de tycker att slamspridning på åkermark ska stoppas. Ryaverket nämns eftersom de hänvisar till siffror från en miljörapport från 2019 där de fokuserar på att vi sätter till fällningskemikalier, bland annat 320 ton mikroplast (amid/aminoakrylat, kopolymer) till slammet. Till detta kommer mikroplast från takmaterial, vägar, vägfordon och konstgräs som leds till reningsverket, slammet och åkern.
- I en insändare i Kungälv-Posten är skribenten upprörd över att kommunalt avlopp påtvingas fastigheter eftersom det enligt skribenten medför miljöproblem. Det handlar

både om att Ryaverket saknar kapacitet, att mycket vatten bräddas samt att reningen är otillräcklig.

- Cirkulation har ett reportage om anläggningen för lakvattenrening vid Brudareossen som avlastar Ryaverket samt möjliggör att slammet godkänns inom ramen för Revaq.
- Lerums tidning rapporterar att Christopher Saart, styrelseledamot på Gryaab, lämnar sina politiska uppdrag.

Slam/Biogas

Två artiklar kring slam har sparats.

- I Oceanhamnen i Helsingborg byggs lägenheter med ett nytt vacuumbaserat avloppssystem. Avfallet sorteras redan i lägenheterna i tre olika strömmar. Disk-, dusch- och tvättvatten går i ett rör, matavfall i ett annat och toalettvattnet i ett tredje rör. I vanliga avloppssystem blir näringsämnen alltför utspädda för att det ska vara ekonomiskt motiverat att återvinna dem, annat än i slamform. Men i det nya systemet är koncentrationen så hög att det är möjligt att utvinna i princip rena näringsämnen och tillverka gödsel i pelletsform, där mängden kväve, fosfor och kalium går att anpassa utifrån önskemål. Detta rapporterar ATL.
- I en kommande rapport från Stockholm Environment Institute, analyserar man slamfrågan ur flera olika perspektiv men det handlar i stort om riskvärdering hos de människor och organisationer som hanterar frågan. Studien visar att det finns både fördelar och risker men att risk innebär olika saker för olika människor.
 - Det är viktigt att visa att det finns resurser i avfall men också ett faktum att det finns risker med dem och det finns forskningsluckor inom området, till exempel när det gäller risker kring avlopp och slamhantering i kretslopp praktiskt. Vi vill bidra till den kunskapen, hur riskhanteringen kan se ut och hur riskerna kommuniceras och hur användandet av avlopp och slam görs accepterat av allmänheten, berättar Nelson Ekane för Cirkulation.

Uppströms

- En ny avhandling från Umeå universitet visar att läkemedelsrester är mer beständiga i vattendrag än vad man tidigare trott. Studien ger också lugnande besked till de som fruktat att fiskar ska ta livshotande risker till följd av ångestdämpande medel i vattenmiljön. Tidigare vetenskapliga studier har visat att låga halter av ångestdämpande läkemedel i vatten gör abborrar mycket modigare och mer villig att anta ett högriskbeteende i laborativa miljöer, vilket skapat en oro för att abborrar ska bli lätta byten för rovfiskar. Avhandlingen ger dock lugnande nyheter. Då forskarna följde beteendet på samtliga fiskar i en sjö simultant kunde de observera att abborrarna som ett kollektiv inte påverkas på samma sätt som när de studeras en och en i laborativa miljöer.

Övrigt

- Hallands Nyheter rapporterar att Länsstyrelsen och kommunerna planerar att mäta hur mycket dopning som förekommer bland hallänningarna genom prov på avloppsvattnet.
- På svenskt vattens webbplats reflekterar de kring höstbudgeten samt budgetpropositionen. I höstbudgeten välkomnar de regeringens besked att satsa 75

miljoner kronor på läkemedelsrening. Miljöövervakningen behöver bli bättre och de tycker det är bra att den förstärks, men 50 miljoner kronor för att behålla ambitionsnivån räcker inte långt. I budgetpropositionen vill Svenskt Vatten lyfta upp möjligheten att öka de investeringar och reinvesteringar som är en absolut nödvändighet för att bibehålla och utveckla Sveriges VA-infrastruktur. De saknar en tydlig prioritering av vattenfrågornas betydelse för svensk krisberedskap.

- Cirkulation gör ett reportage om Käppalaverkets pågående utbyggnad.
- Göran Värmbys skriver en gästkrönika i Göteborgs-Posten med fokus på problematiken med miljögifter. Han saknar organiserad kontroll av miljögiftsimport från produkter som tillverkas i låglöneländer. ”I vardagsprodukter som kläder, matförpackningar, brandskum och plaster används till exempel så kallade högfluorerade ämnen som brukar sammanfattas som PFAS-ämnen, ett samlingsnamn för cirka 4700 syntetiska kemikalier med många ”effektiva” egenskaper, som tillverkats alltsedan 1940-talet. Medan vi ofta har blicken vänd mot koldioxidutsläppen fortsätter de farliga miljögifterna i våra konsumtionsvaror att omge oss. Att inte mer görs för att få bort miljögifterna i all tillverkning är obegripligt.”